

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL
privind executarea proiectului de cercetări științifice
aplicative/fundamentale (instituțional)
pentru anii 2015 - 2018

Proiectul,,Sistemogeneza particularităților factorilor de risc, mecanismelor patogenetice și elaborarea strategiilor de tratament al AVC în populația RM.”

Cifra Proiectului:**15.817.04.08A**

Direcția Strategică: **Sănătate și Biomedicină**

Obiectivele și sarcinile proiectului:

1. Determinarea spectrului factorilor de risc în Republica Moldova cu aprecierea ponderii specifice a fiecărui factor, folosind metode fundamentale biochimice, morfologice și neuroimagistice.
2. Studierea polimorfismului clinic al AVC în dependență de factorii de risc influențabili și non-influențabili și asocierea acestora pentru elaborarea grupelor de incluziune a pacienților cu AVC.
3. Aprecierea polimorfismului clinic al patologiilor cerebro-vasculare la pacienții cu Cardiopatie ischemică (CPI) și Hipertensiune arterială (HTA) ce va contribui la formarea conceptului de tratament preclinic al pacientului.
4. Cercetarea polimorfismul clinic, a mecanismelor patogenetice și particularitățile specifice de tratament la pacienții cu AVC ischemic investigați prin Stimulare Magnetica Transcraniană (TMS) în perioada acută și în aspect evolutiv de timp și elaborarea unui protocol de folosire a TMS la pacienții cu AVC ischemic.
5. Aprecierea eficienței procesului de recuperare a pacienților prin kinetoterapie și stimulare magnetică transcraniană, inițiate în perioada acută a AVC-ului ischemic.
6. Cercetarea și implimentarea metodelor contemporane de tratament a Hipertensiunii Arteriale (HTA), tratamentul antiplachetar și cu statine la pacienții cu boala aterosclerotică a vaselor cerebrale.
7. Depistarea precoce a patologiei stenozate a vaselor precerebrale prin screeningul grupului de risc prin USG duplex a vaselor brahiocefalice.
8. Cercetarea și implimentarea tehnologiilor contemporane de tratament chirurgical al patologiilor stenozante și stabilirea politicilor de evaluare a pacienților tratați chirurgical și medicamentos.
9. Cercetarea impactului tratamentului trombolitic asupra duratei medii de spitalizare, letalității, ratei recurențelor, spitalizării repetate, incapacității temporare de muncă și a dizabilității în aspect evolutiv de timp.

10. Elaborarea unui sistem de sănătate eficient prin elaborarea programelor naționale de profilaxie primară și secundară, direcționată spre o abordare individualizată a managementului terapeutic al pacientului.

Rezultate:

1. *Elaborarea și implementarea noilor metode, protocoale cu scop de prevenție, tratament și recuperare a AVC, punerea bazelor unei abordări individualizate ale pacientului cu AVC ceea ce a condus la:*

Depistarea precoce a factorilor de risc și formarea unei strategii terapeutice individualizate de profilaxie primară și secundară cu scop de a reduce mortalitatea și morbiditatea prin BCV, în special la pacienții cu risc înalt.

Depistarea precoce a patologiei stenozante a vaselor precerebrale prin screeningul populațional și la pacienții cu AVC.

Implementarea tehnologiilor contemporane de tratament chirurgical al patologiilor stenozante și stabilirea algoritmului de evaluare a pacienților tratați chirurgical și medicamentos, ceea ce a fortificat strategiile de prevenție secundară a AVC.

Utilizarea tratamentului trombolitic, tratamentul trombolitic + stimularea magnetică transcraniană (TMS) + tratamentul kinetoterapeutic cu scop de a reduce mortalitatea prin AVC și recuperarea precoce a pacienților.

Reîntoarcerea timpurie în câmpul de muncă, ameliorarea calității vieții și a capacității de lucru ce reprezintă o modalitate sigură de a reduce costurile suportate de societate.

Reducerea duratei de spitalizare, suprimarea explorărilor și tratamentelor inutile, ceea ce ar putea reduce cheltuielile sistemelor de sănătate și ale serviciilor sociale.

2. *Elaborarea unui sistem de sănătate eficient direcționat spre pacientul cu risc de AVC sau spre pacientul care a suportat AVC a fost posibilă prin intermediul:*

Organizării programelor de screening în cadrul cărora fiecare subiect în parte a fost analizat în baza factorilor de risc identificați în urma examenului clinic, paraclinic și de laborator. Astfel s-a elaborat un program de profilaxie și tratament individualizat.

Înființarea centrului de profilaxie primară și secundară dotat cu aparatul necesar cu scopul optimizării procesului de depistare și control al factorilor de risc pentru AVC.

Elaborarea unui registru de monitoring al persoanelor cu risc crescut pentru AVC primar și secundar.

Inițierea elaborării ghidurilor naționale de prevenire primară și secundară a maladiilor cerebrovasculare.

Elaborarea în anul 2017 a Protocolului Național pe Accidentul Vascular Cerebral Ischemic.